

РЕШЕНИЕ

№ 101

гр. София, 24.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на седми декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100508901 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 11.05.2021 год., постановено по гр.дело №62060/2020 год. по описа на СРС, ГО, 157 с-в, „ДЗИ-О.З.“ ЕАД е осъдено да заплати на В.В.В. по иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ сумата от **10 373.25 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение по имуществена застраховка „Каско на МПС“ за вреди, причинени на лек автомобил „Пежо 508“ с рег.№***** от настъпило на 08.03.2019 год. пътнотранспортно произшествие /ПТП/, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба – 10.12.2020 год. до окончателното ѝ изплащане, както и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноси по делото в размер на 1 858.94 лв., като искът е отхвърлен в останалата му част до пълния предявен размер от 10 416.26 лв. и ищецът е осъден да заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 3 ГПК направените разноси по делото в размер на 1.03 лв.

Срещу решението в частта му, в която е уважен предявения иск, е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника „ДЗИ-О.З.“ ЕАД. Жалбоподателят поддържа, че в производството по обезпечаване на доказателства било прието заключение по допълнителната съдебна автотехническа експертиза, от което се установявало, че вредите по застрахования автомобил не могат да се получат по заявления от застрахования механизъм на ПТП – деформациите по лек автомобил „Пежо“ по предната му челна част не съответствали на деформациите по страничната дясна част на лек автомобил „Инфинити“; по данни от протокола за ПТП, преди настъпването на ПТП лек автомобил

„Инфинити“ се движел по път с предимство и лек автомобил „Пежо“ бил реализирал удар с него, като се движел от дясно на ляво за посоката на лек автомобил „Инфинити“ и в момента на удара посоките движение на двамата автомобили били перпендикулярни. Неправилно първоинстанционният съд не бил кредитира това заключение. Протоколът за ПТП не се ползвал с обвързваща доказателствена сила относно отразения в него механизъм на ПТП. С такава сила протоколът се ползвал по отношение на датата и мястото на настъпване на произшествието. Длъжностното лице, което било съставило протокола за ПТП, не било очевидец на произшествието. Съгласно т. 9.1.9 от приложимите Общи условия по застраховката, не се предоставяло застрахователно покритие, когато декларираните обстоятелства от застрахования били различни от действително случилите се. Ищецът следвало да установи при условията на пълно и главно доказване настъпването на застрахователното събитие, на което се дължали вредите по процесното МПС, а в случая тези вреди не били получени по заявения механизъм на ПТП. Ето защо моли решението на СРС да бъде отменено в обжалваната му част, а искът – отхвърлен. Претендира и присъждането на направените разноски по делото и юрисконслутско възнаграждение.

Ответникът по жалбата В.В.В. счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено в обжалваната му част. Поддържа, че не било допустимо чрез експертиза да се оспорва съдържанието на официален документ по отношение на обстоятелства, които не бил предмет на експертизата. Не можело да се приеме, че по снимков материал вещото лице ще е в състояние да установи механизма на ПТП, различен от описания в протокола за ПТП. Безспорно било по делото, че между страните бил сключен договор за имуществено застраховане за процесния автомобил, при уговорена застрахователна сума в размер на 15 000 лв., който е действал към момента на ПТП. Изготвеният протокол за ПТП представлявал официален документ по чл. 179, ал. 1 ГПК – същият бил изготвен след посещение на място от длъжностното лице, по реда на чл. 9 от Наредба № 1-167 от 24.10.2002 год. за условията и реда на взаимодействие между контролните органи на МВР, застрахователните компании и Агенцията за застрахователен надзор при настъпване на застрахователни събития, свързани с МПС. Протоколът се ползвал с материална доказателствена сила относно удостоверените от длъжностното лице факти, пряко възприето от него, релевантни за механизма на ПТП. В този смисъл произшествието било настъпило по начина, описан в протокола за ПТП. Освен това уврежданията по процесния автомобил били толкова сериозни, до степен на тотална щета, поради което и житейски нелогично било да се приеме, че същият е получил тези увреждания преди процесното ПТП, а последното не е причина за тях. Ответникът имал възможност да оспори съдържанието на протокола за ПТП по административен ред, съгласно чл. 81, ал. 2 АПК. Видно било и от събраните доказателства по делото, че на 08.03.2019 год. автомобилът бил огледан от експерт и представител на застрахователя, като в изготвения опис заключение, че описаните щети по процесния автомобил почти изцяло съвпадали с установените от вещото лице по първоначалната съдебна автотехническа експертиза в производството по обезпечаване на доказателства. В разглеждания случай била налице тотална щета и действителните вреди

били тези, които увреденият реално щял да заплати за закупуването на МПС като процесното на свободния пазар по средни пазарни цени. Не били налице и основания за намаляване на отговорността на ответника. Ищецът бил изпълнил задълженията си по договора, съдействал на застрахователя за установяване на щетите и липсвали данни, че е допринесъл по някакъв начин за увеличаването на вредите по вид и размер. По автомобила не били извършвани ремонтни работи до огледа му от застрахователя. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане иск с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната му част. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Решението на СРС е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Безспорно е във въззивното производство, а и от събраните доказателства по делото се установява, че на 10.04.2018 год. е бил сключен валиден договор за застраховка „Каско +“ на МПС, клауза „Пълно каско, между ищеца В.В.В., от една страна, като застрахован и „ДЗИ-О.З.“ ЕАД, от друга страна, като застраховател, с предмет лек автомобил „Пежо 508“ с рег.№***** /който е собственост на ищеца/, със срок на застрахователно покритие от 12 месеца – от 11.26 ч. на 10.04.2018 год. до 23.59 ч. на 09.04.2019 год. и застрахователна сума в размер на 15 000 лв., при уговорена застрахователна премия от 744.60 лв., платима еднократно – не се спори между страните, че ищецът е заплатил на ответното дружество застрахователната премия, поради което договорът е влязъл в сила. Спазена е формата за действителност на договора съгласно чл. 344, ал. 1 и чл. 345, ал. 1 КЗ. Безспорно е също така, че съществуващия между страните договор за застраховка е включвал и обезщетяване при настъпването на щети на застрахованата вещ в резултат на пътнотранспортно произшествие – виж раздел II от Общите условия на ответника за автомобилна застраховка „Каско +“.

На 19.10.2018 год. между страните е бил сключен анекс към застрахователния договор, по силата на който бил постигнато съгласие за дозастраховане на МПС в размер на 3 055.69 лв., предвид изплатено застрахователно обезщетение по конкретна преписка по щета в размер на 3 055.69 лв., като след дозастраховането застрахователната сума била в размер на 15 000 лв. и ищецът се задължил да заплати допълнително начислена премия от 149.60 лв.,

платима еднократно. Посочената сума е била заплатена от ищеца на 19.10.2018 год., за което ответникът изготвил сметка.

Не се спори също така, а и от съвкупната преценка на събраните писмени доказателства по делото и заключенията на вещото лице по първоначалната и допълнителната съдебни автотехнически експертизи, допуснати и изслушани в производството по реда на чл. 207 ГПК по гр.дело № 45227/2019 год. по описа на СРС, ГО, 171 с-в, се установява, че на 08.03.2019 год. в гр.София, при движение по ул.“Малобучински път“ и навлизане в кръстовището при разклона за Суходол и пътен възел Мало Бучино, поради неспазване на пътен знак „Б2“ /„СТОП“/ процесният автомобил е реализирал ПТП с движещия се по път с предимство лек автомобил „Инфинити“ с рег.№*****, при което и двете превозни средства били увредени, за което бил съставен протокол за ПТП от 08.03.2019 год. от мл.автоконтрольор при ОПП, след посещение на място. Към момента на удара посоките на движение на двете превозни средства били перпендикулярни. Уврежданията на лек автомобил „Пежо 508“ били, както следва: преден десен калник, десен фар, облицовка на предна броня, декоративна решетка, рамка на декоративна решетка, средна решетка на предна броня, преден калник, челно стъкло – тонирано със сензор, кора под двигател, кора по предна броня, основа предна броня, ляв фар, ляв фар за мъгла, преден ляв калник, предна лява врата.

Несъмнено е по делото, че в срока по чл. 403, ал. 1 КЗ застрахованият /ищецът/ е уведомил застрахователя за настъпването на застрахователно събитие „щети при пътнотранспортно произшествие“.

Спорните по делото въпроси са свързани с това дали твърдените вреди по процесния автомобил са настъпили в резултат на процесното ПТП, респ. дали е законосъобразен отказът на застрахователя да заплати застрахователното обезщетение, основан на клаузата на т. 9.1.9 от раздел „Общи изключения“ от Общите условия за автомобилна застраховка „Каско +“ – ответникът поддържа, че застрахованият е декларирал обстоятелства, различни от действително случилите се.

Въззивният съд намира, че правоизключващото възражение на ответника се явява неоснователно, поради следните съображения:

Според горепосочената клауза от Общите условия, застрахователят не предоставя застрахователно покритие за щети, настъпили в резултат на действия на застрахования, които представляват опит за измама или измама на застрахователя, в т.ч. деклариране на обстоятелства от застрахования или негов представител, различни от действително случилото се и/или представи документ с невярно съдържание.

Обемът на застрахователната отговорност при имущественото застраховане, към което принадлежи застраховката „Каско на МПС“ се определя от закона – чл. чл. 343, ал. 1 КЗ /чл. 183, ал. 1 КЗ-отм./ и от съдържанието на конкретния застрахователен договор, а при наличието на предпоставките по чл. 348, ал. 1 КЗ /чл. 186, ал. 1 КЗ-отм./ – и от общите условия на застрахователя за съответния вид застраховка. Страните по застрахователното

правоотношение са свободни да уговорят както основанията за носене на отговорност от застрахователя в случай на увреждане на застрахованото имущество, така и основанията за освобождаване от застрахователна отговорност, но в тази насока те са ограничени от разпоредбата на чл. 408 КЗ /чл. 211 КЗ-отм./. В чл. 408 КЗ е закрепено правилото, че основанията, при които застрахователят може да се освободи от отговорност и да откаже изплащане на застрахователно обезщетение, се определят със закон, като са посочени изрично две групи от допустимите основания за отказ – умишлено причиняване на застрахователното събитие от лице, което има право да получи застрахователно обезщетение и умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахователя с цел получаването на застрахователно обезщетение от друго лице /т. 1 и т. 2/ и неизпълнение на задължение по застрахователния договор от страна на застрахования, което е значително с оглед интереса на застрахователя, било е предвидено в закон или в застрахователния договор и е довело до възникване на застрахователното събитие /т. 3/.

Освобождаването на застрахователя от отговорност в случай на умишлено причиняване на застрахователното събитие е позволено от закона само при условието, визирано в чл. 408 КЗ – ако умишълът е свързан с поведението на лицето, което има право да получи застрахователното обезщетение и на застрахователя. Умишленото причиняване на вреди на застрахованото имущество от лице, чуждо на застрахователното правоотношение, и то без знанието и участието – пряко или косвено, на горепосочените лица, е ирелевантно за обема на застрахователната отговорност и не може да послужи като основание за нейното изключване. В този смисъл – като умишъл, проявен от застрахования, следва да се тълкува и клаузата на т. 9.1.9 от раздел „Общи изключения“ от Общите условия за автомобилна застраховка „Каско +“ на ответното дружество, която въвежда умишленото инсцениране на увреждания на застрахованото имущество с цел да се получи застрахователно обезщетение /инсценировка на настъпило застрахователно събитие с измамлива цел – получаване на застрахователно обезщетение/, като основание, пораждащо право за застрахователя да откаже плащане на уговореното по повод на конкретното застрахователно събитие застрахователно обезщетение.

Като деяния, инкриминирани в НК, измамата /застрахователна/ и умишленото увреждане на чуждо имущество следва да бъдат установени с влязла в сила присъда или – при наличие на предпоставките по чл. 124, ал. 5 ГПК, с влязло в сила решение за установяване на престъпни обстоятелства, които са от значение за застрахователното правоотношение. Поради това освобождаването на застрахователя от отговорност с възражение за умишлено причиняване на застрахователното събитие е възможно само тогава, когато събитието е предизвикано умишлено от застрахования – лично или чрез друго лице, и умишленото деяние, довело до увреждане на застрахованото имущество, е установено по надлежния ред с влязла в сила присъда или решение по чл. 124, ал. 5 ГПК. Ако увреждащото деяние притежава белезите на предвидено в НК умишлено престъпление, но престъпният му характер не е установен с присъда или решение по чл. 124, ал. 5 ГПК, гражданският съд, който разглежда иска на застрахования за заплащане на застрахователно

обезщетение, е компетентен да преценява деянието единствено от гледна точка на обективните му признаци, но не и да го квалифицира като умишлено. В противен случай би се стигнало до инцидентно установяване на престъпление по повод на гражданскоправен спор, каквото законът не допуска – виж Решение № 181 от 3.06.2010 год. на ВКС по т. д. № 281/2009 год., II т. о., ТК и Решение № 4 от 21.03.2012 год. на ВКС по т. д. № 81/2011 год., II т. о., ТК.

Ето защо СГС счита, че клаузата на т. 9.1.9 от раздел „Общи изключения“ от Общите условия за автомобилна застраховка „Каско +“ не може да намери приложение при уреждане на спорното правоотношение, тъй като ответникът не е ангажирал доказателства, че ищецът – застрахован е инсценирал увреждането на застрахования автомобил, както и такива за наличието на влязла в сила присъда или решение по чл. 124, ал. 5 ГПК, признаващи умишленото увреждане на застрахования автомобил с измамлива цел от конкретно лице /виж чл. 213 НК/.

На следващо място СГС приема, че релевантните за механизма на процесното ПТП обстоятелства – място на настъпване на произшествието, участниците в него, посоката на движението им, тяхното местоположение към момента на удара и видимите щети по тях, са установени въз основа на изготвения на 08.03.2019 год., след посещение на място, протокол за ПТП, в който е обективизирана и схема на ПТП. Последният е официален свидетелстващ документ по смисъла на чл. 179, ал. 1 ГПК и като такъв се ползва с обвързваща материална доказателствена сила относно удостоверените в него, непосредствено възприети от длъжностното лице факти, относими към механизма на ПТП. Когато фактът съставлява волеизявление, направено от участник в ПТП, протоколът има доказателствена сила само относно съдържащите се неизгодни факти за лицето, чието изявление се възпроизвежда от съставителя на документа /в този смисъл Решение № 24 от 10.03.2011 год. на ВКС по т.дело № 444/2010 год., I т. о., ТК, Решение № 85 от 28.05.2009 год. на ВКС по т.дело № 768/2008 год., II т. о., ТК, Решение № 73 от 22.06.2012 год. на ВКС по т.дело № 423/2011 год., I т. о., ТК, Решение № 98 от 25.06.2012 год. на ВКС по т.дело № 750/2011 год., II т. о., ТК и Решение № 15 от 25.07.2014 год. на ВКС по т.дело №1506/2013 год., I т. о., ТК/.

Доказателствената сила на протокола не може да се счита за оборена въз основа на констатацията на вещото лице по допълнителната съдебна автотехническа експертиза, изслушана в производството по реда на чл. 207 ГПК по гр.дело №45227/2019 год. по описа на СРС, ГО, 171 с-в, че деформациите по лек автомобил „Пежо 508“ по предната му челна част не съответстват на деформациите по страничната дясна част на лек автомобил „Инфинити“. Възприемането или невъзприемането на заключението на експертизата е израз на решаващата правораздавателна дейност на съда и е част от преценката на доказателствата, върху които съдът основава решението си по делото. Съдът е задължен да обсъди заключението на вещото лице наред с всички доказателства по делото, но не е длъжен да го възприеме, дори когато страната не е направила възражения срещу него, а следва да прецени доказателствената му сила съобразно обосноваването му.

В разглеждания случай заключението на вещото лице не следва да бъде кредитирано в

посочената част, тъй като на първо място е основано единствено на представените по делото фотоснимки на двете превозни средства, а по делото нито се твърди, нито се установява кога, при какви обстоятелства и от кого е бил заснет лек автомобил „Инфинити“ – т.е. не е ясно дали е заснето състоянието на превозното средство /причинените му щети/ към момента на процесното ПТП, като в тази връзка следва да бъде съобразена и нормата на чл. 2, ал. 2 от Наредба № Из-41 от 12.01.2009 год. за документите и реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия и реда за информиране между Министерство на вътрешните работи, Комисията за финансов надзор и Гаранционния фонд /Загл. Изм. – ДВ, бр. 19 от 2017 год./, която предвижда, че органите на „Пътна полиция“ – МВР, при посещение на ПТП заснемат разположението на пътните превозни средства и причинените щети в електронен формат. На второ място, както обосновано е приел СРС, предложеният от вещото лице доказателствен извод не съдържа никаква аргументация /мотиви/ в какво точно се изразява несъответствието, а от друга страна с оглед степента на несъмнено установените по делото увреждания на лек автомобил „Пежо 508“ /тотална щета – като превозното средство очевидно не е могло и да се придвижва на собствен ход/ е малко вероятна, с оглед правилата на житейската логика, възможността причината за тях, да е различна от твърдяната от ищеца /респ. описана в съставения протокол за ПТП/ или същите да са настъпили в друг момент.

В контекста на изложеното СГС счита, че по валидно сключения договор за имуществено застраховане е настъпило покрито от договора събитие и съответно застрахователят – ответното дружество е в риск. Следователно предявеният иск е установен в своето основание.

По отношение на размера на дължимото застрахователно обезщетение, въззивният съд приема, че застрахователното обезщетение е сумата, която застрахователят се задължава за заплати в случай, че застрахователното събитие настъпи. То има приложно поле при имущественото застраховане и само при него застрахователното плащане има обезщетителен характер – предназначението му е да компенсира вредите, настъпили в резултат на застрахователното събитие. Съгласно разпоредбата на чл. 386, ал. 2 КЗ, застрахователното обезщетение трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието и целта е да се стигне до пълно репарирание на вредоносните последици, което обстоятелство обуславя наличието на застрахователния интерес. Обезщетението не може да надвишава действителната /при пълна увреда/ или възстановителната /при частична увреда/ стойност на застрахованото имущество, т.е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество – чл. 400, ал. 1 КЗ, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качество, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка – чл. 400, ал. 2 КЗ. При положение обаче, че разходите за поправка са близки или надвишават стойността на цялата увредена вещ, е икономически обосновано да се обезщетяват тези разходи, вместо да се обезщети стойността на цялата вещ, с което увреденият би могъл да си купи вещ със същото

качество. Ето защо в подобна хипотеза – каквато именно е и настоящата – увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишават 70 на сто от действителната му стойност – чл. 390, ал. 2 КЗ, размерът на обезщетението е равен на действителната стойност на цялата увредена вещ към момента на увреждането. Според заключението на вещото лице по първаночалната съдебна автотехническа експертиза, изслушана в производството по реда на чл. 207 ГПК, което подлежи на кредитиране /чл. 202 ГПК/, действителната стойност на процесния автомобил по средни пазарни цени към датата на ПТП е 13 831 лв., като е налице тотална щета /обстоятелство, което е и безспорно между страните/. От тази действителна стойност следва да бъде приспадната остатъчната стойност на увреденото имущество /стойността на неувредените части – в частност в размер на 3 457.75 лв./. Т.е. размерът на причинената вреда възлиза на 10 373.25 лв., до който и релевираната претенция законосъобразно е била уважена от първоинстанционния съд.

Ето защо въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а решението на СРС – потвърдено, като правилно.

По отношение на разноските:

При този изход на спора жалбоподателят няма право на разноски.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК жалбоподателят /ответникът/ следва да бъде осъден да заплати на ищеца действително направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 850 лв. /своевременно релевираното от жалбоподателя възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК се явява неоснователно, тъй като уговореният заплатен адвокатски хонорар е приблизително равен на минимално предвидения такъв в разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 от 09.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения/.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 11.05.2021 год., постановено по гр.дело №62060/2020 год. по описа на СРС, ГО, 157 с-в, в обжалваната му част.

ОСЪЖДА „ДЗИ-О.З.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“****”, да заплати на В.В.В. с ЕГН *****, с адрес: гр.Кюстендил, ул.“****”, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 850 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____